

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

PROTOKOLL
2022-07-28
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 4
Mål nr M 6450-22

RÄTTEN

Hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt och Ralf Järtelius, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Ylva Svensson

PARTER

Klagande

PEFAB Nacka Strand AB, 559186-6081
Vikdalsgränd 10 A
131 52 Nacka

Ombud: Advokat Joel Mårtensson och biträdande jurist Andréas Åhlund
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

Motpart

1. Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheterna Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135 i Nacka kommun; nu fråga om prövningstillstånd

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-05-13 i mål nr M 3285-22

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2022-07-28)

Mark- och miljööverdomstolen ger inte prövningstillstånd. Mark- och miljödomstolens

Dok.Id 1845611

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50		måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

avgörande står därför fast.

Skälen för beslutet

Det överklagade avgörandet får prövas av Mark- och miljööverdomstolen bara om Mark- och miljööverdomstolen har gett prövningstillstånd.

Prövningstillstånd ska ges om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
- det inte går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till utan att prövningstillstånd ges,
- det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre domstol, eller
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Mark- och miljööverdomstolen har gått igenom målet och kommit fram till att det inte finns skäl att ge prövningstillstånd i detta fall.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Ylva Svensson
Protokollet uppvisat/

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-05-13
meddelad i
Nacka

Mål nr M 3285-22

PARTER

Klagande

PEFAB Nacka Strand AB
Vikdalsgränd 10 A
131 52 Nacka

Ombud: Advokat Joel Mårtensson och biträdande jurist Andréas Åhlund
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

Motparter

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

2. Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 27 april 2022 i ärende nr 526-16180-2022, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Strandskyddsdispens på fastigheterna Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135 i Nacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

PEFAB Nacka Strand AB (bolaget) har yrkat att mark- och miljödomstolen interimistiskt ska förordna att nämndens beslut att medge tidsbegränsad strandskyddsdispens får tas i anspråk, alternativt att strandskyddsdispens tills vidare inte behövs.

Bolaget har vidare yrkat i första hand att mark- och miljödomstolen ska fastställa nämndens beslut att medge bolaget tidsbegränsad strandskyddsdispens för anläggande av en pontonanläggning med tillhörande konstverk på fastigheterna Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135 i Nacka kommun och i andra hand att mark- och miljödomstolen ska bevilja bolagets ansökan om tidsbegränsad strandskyddsdispens med en tidsbegränsning om nio månader från och med lagakraftvunnen dom.

Till stöd för sin talan har bolaget hänvisat till vad som tidigare har anförts med följande tillägg.

Bolagets interimistiska yrkande

Enligt 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen) tillämpas i mål som har överklagats till mark- och miljödomstol. Av 26 § ärendelagen följer att en domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade avgörandet tills vidare inte får verkställas och även i övrigt besluta tills vidare rörande saken.

Av Mark- och miljööverdomstolens beslut den 24 april 2020 i mål nr P 11991-19 följer att överinstans kan meddela interimistiskt förordnande avseende strandskyddsdispens. Av Mark- och miljööverdomstolens beslut den 24 april 2014 i mål nr M 2685-14 liksom av MÖD 2021:1 följer vidare att interimistiska beslut om ianspråktagande kan meddelas oavsett om yrkande om verkställighetsförordnande framförts i tidigare instanser.

Mark och miljödomstolen har mot bakgrund av ovanstående möjlighet att i detta fall interimistiskt förordna att kommunens beslut om strandskyddsdispens får tas i

anspråk, alternativt att strandskyddsdispens tills vidare inte behövs (jfr ovannämnda avgörande i mål nr P 11991-19).

Frågan gäller ett tillfälligt uppförande av ett konstverk på flytpontoner till en konstfestival som inleds redan den 1 juni 2022. Konstverket ska flyttas från en annan del av Nacka och för att det ska finnas på plats till festivalen måste arbetet utföras snarast möjligt, annars förfelas syftet med uppförandet.

Bolaget ser inte att det finns några motstående intressen som påverkas av att åtgärderna utförs nu. Framkomligheten på land påverkas inte alls och framkomligheten på vatten kan inte sägas bli begränsad i praktiken sett till de stora utrymmen som finns. Den skuggning av botten som uppstår under en begränsad tid, och för övrigt på ett relativt stort djup, saknar även den betydelse, liksom det tidsbegränsade nedläggandet av bojstenar. Intresset att konstverket kan uppföras under tiden prövningen av länsstyrelsens upphävande pågår, väger således avsevärt tyngre än andra intressen.

Den sökta verksamheten omfattas inte av 7 kap. 15 § miljöbalken

Förbudsbestämmelsen i 7 kap. 15 § miljöbalken träffar anläggningar och anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Sett till syftet med strandskyddet, nämligen att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, är det tydligt att förbudsbestämmelsen inte tar sikte på allmänhetens möjlighet att fritt färdas över vatten med båt. Bestämmelsen tar istället sikte på allmänhetens nyttjande av strandområdet. Om detta område består av ett fritt vattenområde eller en pontonanläggning som är tillgänglig för var och en att beträda, är inte avgörande för om förbudsbestämmelsen aktualiseras. Det avgörande är istället om allmänhetens tillgång till området försämras.

Ett konstverk som ligger i vattnet och kan beträdas av alla och envar, och därtill inbjuder till detta, verkar inte avhållande. Detta gäller i synnerhet eftersom det inte

finns någon möjlighet att använda strandområdet annat än för promenad längs promenadstråket.

Området Nacka strand har ett särskilt läge vid vattnet, men trots områdets karaktär som strandnära är den allemansrättsliga tillgängligheten till och från vattnet låg. Detta beror på att stranden utgörs av en brant sluttande sprängstenslänt eller en hög kaj. Det finns ett promenadstråk längs kajen och slänten, och vattenområdet utanför stranden är i stora delar fritt, men själva strandområdet, i bemärkelsen övergången mellan land och vatten, är i dag helt otillgängligt. Det finns ingen möjlighet för bad, angöring av fritidsbåtar, sjösättning av kanoter eller paddelbrädor eller liknande.

Konstverket kommer med beaktande av ovanstående inte att avhålla från bad, angörande av båtar, sjösättning av kanoter eller liknande, eftersom någon sådan användning av strandområdet i dag ändå inte är möjlig. Konstverket kommer heller inte att verka avhållande för båttrafik eftersom det finns ett mycket stort vattenområde utanför konstverket där båttrafiken kan passera. Konstverket kommer samtidigt att öka strandområdets attraktionskraft och tillgänglighet för promenader och besök.

Den tillfälliga konstillationen träffas inte av förbudsbestämmelsen i 7 kap. 15 § miljöbalken eftersom den under den tid konstverket är uppfört inte hindrar allmänhetens tillgång till området eller verkar avhållande för allmänheten att beträda området. Någon dispens ska således inte behövas. Bolaget har dock ändå valt att söka dispens för god ordnings skull.

Den ansökta verksamheten är förenlig med 2 kap. 6 § miljöbalken

Den gällande detaljplanen för området är från år 1988 och genomförandeperioden har löpt ut. Pontonen planeras vara belägen inom ett ”W-markerat” område som är utpekad som öppet vattenområde enligt detaljplanen, men kommer endast att uppta cirka 500 m² av det totala öppna vattnet om ca 10 850 m² som omgärdar fastigheten. Därutöver är den sökta dispensen tidsbegränsad och förenlig med detaljplanens syfte i stort, varför åtgärden sammantaget bör anses vara förenlig med

detaljplanen. Alternativt utgör konstverket, såsom också kommunen har funnit, en mindre avvikelse från detaljplanen. Följaktligen är uppförandet av konstverket förenligt med de krav som följer av 2 kap. 6 § miljöbalken.

Särskilda skäl för att strandskyddsdispens föreligger

Det aktuella området har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Området är som framgått ovan i anspråktaget av en hög kaj och en brant slänt av sprängsten. Någon strand, naturlig eller konstgjord, som går att använda saknas således helt. Det aktuella området är en del av Stockholms skärgård som är ett viktigt område för rekreation, fritidsaktiviteter och upplevelser. Trots detta har allmänheten i princip ingen, eller en mycket begränsad, möjlighet till tillträde till strandlinjen från vattnet, vilket får ses som mycket otillfredsställande.

Vattenområdet utanför strandlinjen är förvisso öppet, men som strandskyddsområde betraktat har även detta tagits i anspråk. Den otillgängliga strandlinjen sträcker sig långt mer än en kilometer och det finns därför inget annat för båttrafik att göra i området än att passera det och området saknar helt värde som strandområde. Området där konstverket ska uppföras saknar således betydelse för strandskyddets syften.

Pontonen med tillhörande konstverk utgör vidare en viktig del av en större konstutställning som bland annat syftar till att stärka Storstockholms attraktionskraft, främja rekreation och möjligheterna för allmänheten att njuta av konst. del av den konstnärliga och visuella effekten av konstverket är att det är beläget i vattenområde med utsikt över Stockholms inlopp och Kungliga Djurgården som ”ramas in” av konstverken. Pontonen med tillhörande konstverk måste därför för sin funktion vara belägen i vattnet och det saknas möjlighet att anlägga bryggan utanför strandskyddat område. Bolaget har övervägt alternativa lokaliseringar för pontonen och inom ramen för dessa överväganden beaktat andra verksamheter i området tillsammans med syftet med konstverket och de av strandskyddet skyddade intressena. I ljuset av denna bedömning är det sökta området det lämpligaste

lokaliseringsalternativet med hänsyn till att åtgärdens syften kan åstadkommas med minsta möjliga omgivningspåverkan (jfr MÖD 2013:22).

Vidare får en konstutställning som spänner över hela Storstockholm anses vara ett angeläget allmänt intresse, och det aktuella konstverket utgör en viktig del i denna utställning. Konstverket i sig självt utgör också ett angeläget allmänt intresse. Ett konstverk kan förvisso placeras på många olika platser, men av de skäl som angetts ovan bedöms detta vara den lämpligaste platsen för konstverkets placering.

Pontonen behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte genomföras utanför området. Som har nämnts ovan befinner sig den aktuella delen av Nacka strand i en stark utveckling. Konstverket kommer att utgöra ett viktigt komplement till befintliga verksamheter för att öka områdets attraktionskraft och det kommer att förstärka områdets viktigaste fördel –vattenkontakten. Installationen blir i det avseendet en del av en större helhet för att locka allmänheten till området. Genom pontonbryggan kommer verksamheterna att kunna fortsätta utvecklas i linje med syftena i bland annat detaljplanen.

Vid en samlad intresseavvägning är den sökta betongpontonen som är avsedd för allmänhetens – och inte privat – bruk kommer att öka tillgängligheten i området. Den allemansrättsliga tillgången till området kommer under alla omständigheter inte att minska av den sökta åtgärden. Pontonen kommer inte hindra passage via farleden. Pontonen förväntas inte påverka förutsättningarna för djur- och växtliv annat än marginellt och då främst momentant vid anläggande samt återställande av verksamheten. Dessutom är dispensen tidsbegränsad till tre år varför påverkan på djur- och växtliv förväntas bli försumbar.

Det enskilda, och allmänna, intresset av att kunna uppföra detta konstverk för allmänheten att ta del av, väger således tyngre än det allmänna intresset av att kunna nyttja strandområdet på ett sätt som ändå inte vore möjligt.

Sammantaget finns det förutsättningar att medge strandskyddsdispens för åtgärden att uppföra en pontonanläggning med tillhörande konstverk. Den treåriga perioden, vilken är längre än tiden för själva festivalen, motiveras av att det är kostsamt att uppföra konstverket och att det bör få vara tillgängligt för alla att ta del av under en lite längre tid än enbart själva festivalen. För det fall domstolen finner att tre år är en för lång tid för den tillfälliga konstinstallationen yrkas att dispens meddelas för nio månader från lagakraftvunnen dom. Detta gör det möjligt att hålla konstverket tillgängligt åtminstone under 2022 innan det nedmonteras.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen tar upp målet till slutlig prövning. Det saknas därför anledning att pröva bolagets interimistiska yrkanden.

Domstolen instämmer inledningsvis i underinstansernas bedömning att den ansökta åtgärden, en pontonanläggning om cirka 500 m² med tillhörande konstverk, omfattas av förbudet i 7 kap. 15 § 2 miljöbalken. Strandskyddsdispens krävs därmed för åtgärden.

Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken får ett tillstånd eller en dispens inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Av motiven framgår att eftersom en detaljplan fortsätter att gälla även efter det att planens genomförandetid passerat torde det medföra att tillstånd inte ens får meddelas i strid mot en detaljplan för vilken genomförandetiden har löpt ut, såvida inte kommunen har ändrat eller upphävt planen (prop. 1997/98:45 II, s. 206).

Av aktuell situationsplan framgår att en stor del av den sökta åtgärden är tänkt att placeras inom ett område som i den gällande plankartan är betecknat W. Av planbestämmelserna framgår att området ska vara ett öppet vattenområde som inte får utfyllas eller överbyggas. En del av den sökta åtgärden avviker således från detaljplanens bestämmelser.

Bestämmelsen i 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken återfanns tidigare i 16 kap. 4 § miljöbalken som hade samma innehåll förutom att den angav att mindre avvikelser fick göras om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkades. Någon ändring i sak genom införandet av nuvarande 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken avsågs inte (se prop. 2005/06:182 s. 140). Utifrån den tidigare plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, kunde mindre avvikelser förenliga med detaljplanens syfte godtas, se 8 kap. 11 § sista stycket ÄPBL. I nuvarande plan- och bygglagen (2010:900), PBL, används begreppet liten avvikelse från detaljplan, se exempelvis 9 kap. 31 b § PBL. Av förarbetena till PBL kan utläsas att det endast rörde sig om en språklig ändring från ”mindre avvikelse” till ”liten avvikelse”, bl.a. mot bakgrund av att det är små avvikelser som avses (se prop. 2009/10:170 s. 474).

Vägledning för tolkning av begreppet små avvikelser i 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken bör därför kunna hämtas från förarbeten och praxis utifrån bestämmelserna i ÄPBL och PBL.

I förarbetena till ÄPBL nämns som exempel på en godtagbar liten avvikelse att en byggnad placeras någon meter in på mark som inte får bebyggas (se prop. 1985/86:1 s. 714).

Mark- och miljööverdomstolen har vidare i ett avgörande som gällde en brygga och landgång där 49,5 m² av totalt 64 m² hade placerats i strid med detaljplanens bestämmelser om öppet vattenområde bedömt att avvikelsen inte kunde anses utgöra en mindre avvikelse (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 9 december 2014 i mål nr P 5880-14).

Mot denna bakgrund och med hänsyn till att det i nu aktuellt fall inte är en obetydlig del av åtgärden som kommer att placeras i strid med detaljplanen instämmer domstolen i länsstyrelsens bedömning att åtgärden inte uppfyller de krav som framgår av 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken. Domstolen bedömer att även om åtgärden endast skulle ligga på platsen under nio månader är det fortfarande under en förhållandevis lång tid och utgör därför inte skäl för en annan bedömning.

Domstolen finner därmed att strandskyddsdispens inte kan beviljas för den sökta åtgärden. Vad bolaget har anfört föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 3 juni 2022.

Katarina Winiarski Dol

Anders Söderström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Katarina Winiarski Dol, ordförande, och tekniska rådet Anders Söderström. Föredragande har varit beredningsjuristen Agnes Johansson.

Nacka kommun
Miljö- och stads-
byggnadsnämnden
registrator@nacka.se

Andreas Åhlund,
andreas.ahlund@msa.se

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2022-05-09
MÅLNR: M 3285-22
AKTBIL: 3

Prövning av Nacka kommuns beslut att medge strandskyddsdispens på fastigheten Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 19 kap. 3 b § tredje stycket miljöbalken att upphäva Miljö- och stadsbyggnadsnämndens i Nacka kommun beslut den 16 mars 2022 att medge strandskyddsdispens för pontonanläggning med tillhörande konstverk på fastigheterna Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135 i Nacka kommun.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) medgav den 16 mars 2022 (M 2022-421) en tidsbegränsad strandskyddsdispens för en pontonanläggning om cirka 500 kvadratmeter med tillhörande konstverk på fastigheterna Sicklaön 14:1 och Sicklaön 13:135, se [bilaga 2](#). Enligt beslutet upphör dispensen att gälla den 31 juli 2025.

Nämnden framförde bland annat följande. Anläggningen utgör en del av ett konstverk som går under projektnamnet "Walking on Water". Tanken med konstverket är att det ska ge betraktare och de som besöker verket en attraktiv konstupplevelse. Vid landfästet finns bland annat ett promenadstråk. Tillgängligheten till vattenområdet med båt begränsas något av anläggningen men tillgängligheten ökar från land när promenadstråket kompletteras med installationen, som kan beträdas. Mindre fritidsbåtar, kajaker och dylikt som passerar längs stranden kommer sannolikt att behöva ta en omväg runt anläggningen och därmed passera närmare farleden utanför.

Nämnden bedömde att åtgärden är dispenspliktig enligt 7 kap. 15 § miljöbalken (MB) men bedömde att dispens från strandskydds-

bestämmelserna kan beviljas enligt 7 kap. 18 c § punkt 3 och 5 MB. I beslutet bedömdes påverkan på naturvärdena vara liten/försumbar. Nämnden konstaterade att vid sökt placering omfattas cirka 60 meter av anläggningen av gällande detaljplan men att anläggningen utgjorde en liten avvikelse som inte motverkade syftet med planen då den avses placeras där under en begränsad tid.

Fastigheterna Sicklaön 14:1 och 13:135 är belägna nära Nacka strand och omfattas av detaljplan, 0182k-88/73, som vann laga kraft den 21 mars 1988. Det aktuella vattenområdet är enligt detaljplanen märkt med "W" vilket enligt planbestämmelserna avser öppet vattenområde som inte får utfyllas eller överbyggas.

Länsstyrelsen har med stöd av 19 kap. 3 b § första stycket punkt 1 MB den 8 april 2022 (samma diarienummer som ovan) fattat beslut om att pröva kommunens beslut att medge dispens från bestämmelserna om strandskydd då det fanns skäl att anta att det inte finns förutsättningar för dispens.

Sökanden framför i ett yttrande den 22 april 2022 bland annat följande. Under sommaren 2022 kommer festivalen Wallstreet Stockholm att äga rum. Genom uppvisandet av upp till 222 konstverk, med en mångfald av uttryck, är festivalens syfte att bidra till Stockholmsregionens attraktivitet och uppstart efter pandemin. Nacka, Stockholm och Upplands-Bro kommun medverkar i festivalen, liksom ett stort antal privata företag och andra organisationer. De aktörer som medverkar i festivalen bekostar och uppför offentliga konstverk utomhus som visas under festivalen. Att i stor utsträckning använda befintlig konst som kan uppföras eller flyttas till ny plats i Stockholmsområdet, och på så sätt ges nya uttryck, har varit en bärande tanke i planeringen av festivalen. PEFAB är ägare till fastigheten Sicklaön 13:135, Nacka kommun. Fastigheten ingår i den västligaste delen av Nacka strand, vilken är i en expansiv fas med etablering av ett flertal verksamheter som främjar rekreation. PEFAB har avsett medverka i festivalen genom att låta uppföra ett tillfälligt konstverk i vattnet utanför Nacka strand. I linje med festivalens tanke ska ett befintligt konstverk (Väntans Fönster, som varit placerad nära Nacka stadshus) ges ett nytt uttryck när det uppförs på en ponton i vatten i stället för som tidigare i skogsmark. Verket kommer även att kompletteras med en ytterligare del på en fristående ponton. Konstverket, som kommer att ges namnet Walking on Water, kommer att vara tillgängligt för allmänheten. Verket är inte avsett att betraktas enbart på håll, utan en viktig del av upplevelsen är att ta del av verket på nära håll och dess samspel med omgivningen. Pontonerna kommer därför att vara tillgängliga för allmänheten att beträda. Tillsammans med övriga konstverk som planeras i närheten kommer Walking on Water att erbjuda en attraktiv konstupplevelse för allmänheten, och därmed även öka områdets attraktionskraft under den tid konstverket är uppfört, det vill säga som längst under drygt tre år. Området Nacka

strand har ett särskilt läge vid vattnet, men trots områdets karaktär som strandnära är den allemansrättsliga tillgängligheten till och från vattnet låg. Detta beror på att stranden utgörs av en brant sluttande sprängstensslänt eller en hög kaj. Det finns ett promenadstråk längs kajen och slänten, och vattenområdet utanför stranden är i stora delar fritt, men själva strandområdet, i bemärkelsen övergången mellan land och vatten, är helt otillgängligt i dag. Det finns ingen möjlighet för bad, angöring av fritidsbåtar, sjösättning av kanoter eller paddelbrädor eller liknande. Konstverket kommer inte att verka avhållande för allmänheten.

Förbudsbestämmelsen i 7 kap. 15 § MB träffar anläggningar och anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Sett till syftet med strandskyddet, nämligen att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, är det enligt PEFAB tydligt att förbudsbestämmelsen inte tar sikte på allmänhetens möjlighet att fritt färdas över vatten med båt. Bestämmelsen tar i stället sikte på allmänhetens nyttjande av strandområdet. Om detta område består av fritt vattenområde eller en pontonanläggning som är tillgänglig för var och en att beträda, är enligt PEFAB inte avgörande för om förbudsbestämmelsen aktualiseras. Det avgörande är i stället om allmänhetens tillgång till området försämras. Ett konstverk som ligger i vattnet och kan beträdas av alla och envar verkar inte avhållande. Detta gäller i synnerhet eftersom det inte finns någon möjlighet att använda strandområdet annat än för promenad längs promenadstråket. Konstverket kommer alltså inte att avhålla från bad, angörande av båtar, sjösättning av kanoter eller liknande, eftersom någon sådan användning av strandområdet i dag ändå inte är möjlig. Konstverket kommer heller inte att verka avhållande för båttrafik eftersom det finns ett mycket stort vattenområde utanför konstverket där båttrafiken kan passera. Konstverket kommer samtidigt att öka strandområdets attraktionskraft för promenader och besök. Sammantaget menar PEFAB att den tillfälliga konstinstallationen inte träffas av förbudsbestämmelsen i 7 kap. 15 § MB eftersom den under den tid konstverket är uppfört inte hindrar allmänhetens tillgång till området eller verkar avhållande för allmänheten att beträda området. Någon dispens ska således inte behövas. PEFAB har dock ändå valt att söka dispens för god ordnings skull.

Det aktuella området har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Området är som framgått ovan ianspråktaget av en hög kaj och en brant slänt av sprängsten. Någon strand, naturlig eller konstgjord, som går att använda saknas således helt. Det aktuella området är en del av Stockholms skärgård som är ett viktigt område för rekreation, fritidsaktiviteter och upplevelser. Trots detta har allmänheten i princip ingen, eller en mycket begränsad, möjlighet till tillträde till strandlinjen från vattnet, vilket får ses som mycket otillfredsställande. Vattenområdet utanför

strandlinjen är förvisso öppet, men som strandskyddsområde betraktat har även detta tagits i anspråk. Den otillgängliga strandlinjen sträcker sig långt mer än en kilometer och det finns därför inget annat för båttrafik att göra i området än att passera det och området saknar helt värde som strandområde. Området där konstverket ska uppföras saknar således betydelse för strandskyddets syften. Pontonen med tillhörande konstverk utgör vidare en viktig del av en större konstutställning som bland annat syftar till att stärka Storstockholms attraktionskraft, främja rekreation och möjligheterna för allmänheten att njuta av konst. En del av den konstnärliga och visuella effekten av konstverket är att det är beläget i vattenområde med utsikt över Stockholms inlopp och Kungliga Djurgården som ”ramas in” av konstverken. Pontonen med tillhörande konstverk måste därför för sin funktion vara belägen i vattnet och det saknas möjlighet att anlägga bryggan utanför strandskyddat område. PEFAB har övervägt alternativa lokaliseringar för pontonen och inom ramen för dessa överväganden beaktat andra verksamheter i området tillsammans med syftet med konstverket och de av strandskyddet skyddade intressena. I ljuset av denna bedömning har PEFAB kommit fram till att det sökta området är det lämpligaste lokaliseringsalternativet med hänsyn till att åtgärdens syften kan åstadkommas med minsta möjliga omgivningspåverkan (Jfr MÖD 2013:22 angående val av lokalisering och särskilda skäl för strandskyddsdispens). Vidare får en konstutställning som spänner över hela Storstockholm anses vara ett angeläget allmänt intresse, och det aktuella konstverket utgör en viktig del i denna utställning. PEFAB menar även att konstverket i sig självt utgör ett angeläget allmänt intresse. Ett konstverk kan förvisso placeras på många olika platser, men av de skäl som angetts ovan bedöms detta vara den lämpligaste platsen för konstverkets placering. PEFAB menar vidare att pontonen behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte genomföras utanför området. Som har nämnts ovan befinner sig den aktuella delen av Nacka strand i en stark utveckling. Konstverket kommer att utgöra ett viktigt komplement till befintliga verksamheter för att öka områdets attraktionskraft, och det kommer att förstärka områdets viktigaste fördel – vattenkontakten. Installationen blir i det avseendet en del av en större helhet för att locka allmänheten till området. Genom pontonbryggan kommer verksamheterna att kunna fortsätta utvecklas i linje med syftena i bland annat detaljplanen. Vid en samlad intresseavvägning konstaterar PEFAB att den sökta betongpontonen som är avsedd för allmänhetens – och inte privat – bruk kommer att öka tillgängligheten i området. Den allemansrättsliga tillgången till området kommer under alla omständigheter inte att minska av den sökta åtgärden. Pontonen kommer inte hindra passage via farleden. Pontonen förväntas inte påverka förutsättningarna för djur- och växtliv annat än marginellt och då främst momentant vid anläggande samt återställande av verksamheten. Dessutom är dispensen tidsbegränsad till tre år varför påverkan på djur- och växtliv förväntas bli försumbar.

Det enskilda, och allmänna, intresset av att kunna uppföra detta konstverk för allmänheten att ta del av, väger således tyngre än det allmänna intresset att kunna nyttja strandområdet på ett sätt som ändå inte vore möjligt.

Den gällande detaljplanen för området är från år 1988 och genomförandeperioden har löpt ut. Pontonen planeras vara belägen inom "W-markerat" område som är utpekad som öppet vattenområde enligt detaljplanen. Pontonen kommer endast att uppta cirka 500 m² av det totala öppna vattnet om ca 10 850 m² som omgärdar fastigheten. Därutöver är den sökta dispensen tidsbegränsad och förenlig med detaljplanens syfte i stort, varför åtgärden sammantaget bör anses vara förenlig med detaljplanen. Alternativt utgör konstverket, såsom också kommunen har funnit, en mindre avvikelse från detaljplanen. Följaktligen är uppförandet av konstverket förenligt med de krav som följer av 2 kap. 6 § MB.

Sammantaget menar PEFAB att det finns förutsättningar att medge strandskyddsdispens för åtgärden att uppföra pontonanläggning med tillhörande konstverk och att Länsstyrelsen genom sin överprövning bör komma fram till att den meddelade dispensen ska godtas utan ändringar.

Motivering till beslutet

Allmänna utgångspunkter för prövningen

Inledningsvis konstaterar Länsstyrelsen följande. Inom ett strandskyddsområde är det enligt 7 kap. 15 § punkt 2 MB förbjudet att bl.a. utföra anläggningar eller anordningar som hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. En anordning är alltså förbjuden redan om den avhåller allmänheten att beträda strandskyddsområdet och det har därmed betydelse hur allmänheten uppfattar sin rätt till tillträde.

Som exempel på anläggningar och anordningar som kan vara otillåtna anges i förarbetena staket, bersåer, grillplatser, lekplatser, trädgårdsgångar, flaggstänger, trädgårdsland, vägar, parkeringsplatser, campingplatser, golfbanor, tennisbanor, upplag för sprängsten, båtupptagningsanordningar, bryggor och pirar (se prop. 1997/98:45, del 2, s. 86). Länsstyrelsen bedömer mot ovanstående bakgrund att den ansökta åtgärden är förbjuden enligt 7 kap. 15 § punkt 2 MB och att strandskyddsdispens därmed krävs för att få anlägga aktuell pontonanläggning med tillhörande konstverk. Det som sökanden anfört i denna del lämnas därför utan avseende.

Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket MB får ett tillstånd eller en dispens inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt

plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Förutom att pröva frågan om särskilda skäl för dispens föreligger enligt 7 kap. 18 c § MB, måste således även en prövning göras om övriga förutsättningar för att kunna bevilja dispens är uppfyllda.

Länsstyrelsen gör härvid följande bedömning.

Fråga om åtgärdens planlighet

Den detaljplan som vann laga kraft den 21 mars 1988 är den plan som gäller vid tidpunkten för Länsstyrelsens prövning och som ska tillämpas i nu aktuellt ärende. Enligt den gällande detaljplanen är en stor del av området där åtgärden ska utföras placerat inom nämnd detaljplan och inom ett område benämnt "W", vilket innebär ett område som är avsett som öppet vattenområde som inte får utfyllas eller överbyggas.

Ansökan gäller en pontonanläggning om cirka 500 kvadratmeter med tillhörande konstverk. Eftersom en stor del av anläggningen är placerad inom området som i planen är benämnd "W" strider åtgärden mot planbestämmelserna.

Att det rör sig om en tillfällig dispens ändrar inte Länsstyrelsens bedömning eftersom det rör sig om en anläggning om 500 kvadratmeter som ska ligga på platsen under tre år. Det är således en i sammanhanget stor anläggning som ska finnas på platsen under en förhållandevis lång tid. Den ansökta anläggningen kan därför inte betraktas som en sådan liten avvikelse från bestämmelserna som åsyftas i 2 kap. 6 § tredje stycket MB. Länsstyrelsen finner mot denna bakgrund att förutsättningar för dispens därigenom saknas eftersom åtgärden strider mot gällande planbestämmelser. Det är därför inte möjligt att bevilja dispens för den ansökta åtgärden. Nämndens beslut att bevilja dispens från strandskyddet ska därför enligt 19 kap. 3 b § MB upphävas.

Vid denna utgång saknas skäl för Länsstyrelsen att ta ställning till om övriga förutsättningar för dispens är uppfyllda.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 13 § MB gäller strandskydd vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Av 7 kap. 15 § MB framgår att inom ett strandskyddsområde får inte (1) nya byggnader uppföras, (2) byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras,

om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt, (3) grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller (4) åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Av förarbetena till miljöbalken framgår att strandskyddets syften är långsiktiga och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden (prop. 1997/98:45, del 2, s. 89).

Av 7 kap. 18 a-b § och 26 § MB framgår att två förutsättningar ska vara uppfyllda för att strandskyddsdispens ska kunna medges:

1. Särskilda skäl föreligger.
2. Dispensen är förenlig med strandskyddets syften.

Som särskilda skäl för dispens från strandskyddet får man enligt 7 kap. 18 c § MB beakta endast om det område som dispensen avser:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Av förarbetena till strandskyddslagstiftningen (prop. 2008/09:119, s. 104) framgår att de omständigheter som räknas upp som särskilda skäl i 7 kap. 18 c § MB är uttömmande.

Enligt proportionalitetsprincipen i 7 kap. 25 § MB får en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på en skyddsbestämmelse i kapitlet inte gå längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddsbestämmelserna ska tillgodoses. Bestämmelsen innebär att det vid prövningen ska göras en intresseavvägning där hänsyn även tas till enskilda intressen. Den medför dock inte en möjlighet att meddela dispens med beaktande av andra omständigheter än de som anges i 7 kap. 18 c § MB (se MÖD 2013:37).

Strandskyddet är ett allmänt intresse som är så starkt att utgångspunkten är att strandskyddet i normalfallet har företräde

framför andra allmänna eller enskilda intressen och möjligheten att besluta om undantag från strandskyddet ska tillämpas med stor restriktivitet (prop. 2008/09:119, s. 53).

Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket MB får ett tillstånd eller en dispens inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Enligt 19 kap. 3 b § MB ska Länsstyrelsen pröva en kommuns beslut att medge strandskyddsdispens om det finns skäl att anta att

1. det inte finns förutsättningar för dispens, eller
2. en brist i ärendets handläggning kan ha haft betydelse för utgången i ärendet.

Länsstyrelsen ska upphäva dispensbeslutet om det inte finns förutsättningar för dispens.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 10 00 eller via e-post stockholm@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 526-16180-2022 i ämnesraden för e-post.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Karin Hultman med handläggare Lena von Pfaler som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Kajsa Sjöström medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Nacka kommun, Miljö- och stadsbyggnadsnämnden,
registrator@nacka.se
PEFAB Nacka Strand AB, Vikdalsgränd 10 A, 131 52 Nacka strand

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens i Nacka kommun beslut den 16 mars 2022, inkl. situationsplan

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 526-16180-2022.

16 mars 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 49

M 2022-421

Ansökan om tidsbegränsad strandskyddsdispens för ponton med konstverk

Sicklaön 14:1; Sicklaön 13:135, Nacka Strand

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att:

1. Tidsbegränsad strandskyddsdispens beviljas för en pontonanläggning om ca 500 m² med tillhörande konstverk på fastigheten Sicklaön 14:1, i huvudsaklig enlighet med ansökan samt bifogad situationsplan och illustrationer, se bilagorna 1 och 2 till tjänsteskrivelsen daterad 10 mars 2022. Dispensen upphör att gälla den 31 juli 2025.
2. Endast den yta som pontonen upptar i vattenområdet får tas i anspråk för åtgärden.

Giltighetstid

En dispens från strandskyddet upphör att gälla om den åtgärd som dispensen avser inte har påbörjats inom två år eller inte har avslutats inom fem år från den dag då dispensbeslutet vann laga kraft (7 kap 18 h § miljöbalken).

Lagstöd

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 18 b § och med hänvisning till 2 kap. 6 §, 7 kap. 15 §, 7 kap. 18 c § punkterna 3 och 5, 18 f §, 7 kap. 25 - 26 §§, och 16 kap 2 § miljöbalken (SFS 1998:808).

Information till beslutet

1. Överprövning och överklagande

Länsstyrelsen i Stockholm har möjlighet att överpröva beslutet om dispens. Det ska göras inom tre veckor efter det att Länsstyrelsen har tagit emot dispensbeslutet. Beslutet skickas vid samma tidpunkt till dig och Länsstyrelsen. Beslutet kan också överklagas av någon annan. Det är ditt ansvar att kontrollera att dispensbeslutet vunnit laga kraft innan några åtgärder påbörjas. Kontakta Länsstyrelsen, alternativt sök efter information om ärendet i deras externa webbdarium (<http://diarium.lansstyrelsen.se/>) med hjälp av fastighetsbeteckningen.

2. Vattenverksamhet

Installationer i vatten kan kräva anmälan till Länsstyrelsen, alternativt tillstånd för vattenverksamhet, enligt 11 kap miljöbalken, om det inte är uppenbart att det inte påverkar några allmänna eller enskilda intressen. I det här fallet gör närheten till farleden och

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 mars 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

anläggningens storlek att det är rimligt att anta att allmänna intressen påverkas. Kontakta därför Länsstyrelsen i god tid före installationen.

3. Tillstånd från fastighetsägaren

För att utföra åtgärden som dispensen gäller måste du ha mark- och/eller vattenägarens tillstånd. Det är kommunen som är fastighetsägare. Kontakta kommunens enhet för fastighetsförvaltning (gruppen för markförvaltning) på registratormark@nacka.se.

Sammanfattning

Tidsbegränsad strandskyddsdispens beviljas för en pontonanläggning om ca 500 m² med tillhörande konstverk på fastigheten Sicklaön 14:1. Dispensen upphör att gälla den 31 juli 2025. Anläggningen utgör en del av ett konstverk som går under projektnamnet "Walking on Water". Tanken med konstverket är att det ska ge betraktare och de som besöker verket en attraktiv konstupplevelse. Vid landfästet finns bland annat ett promenadstråk. Tillgängligheten till vattenområdet med båt begränsas något av anläggningen men tillgängligheten ökar från land när promenadstråket kompletteras med installationen, som kan beträdas. Mindre fritidsbåtar, kajaker och dylikt som passerar längs stranden kommer sannolikt att behöva ta en omväg runt anläggningen och därmed passera närmare farleden utanför. Påverkan på naturvärdena bedöms vara liten/försumbar. Den inre delen av anläggningen omfattas av en detaljplan. Anläggningen bedöms utgöra en liten avvikelse mot planen då den placeras där under en begränsad tid.

Ärendet

Tidsbegränsad dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken söks av fastighetsägaren för fastigheten Sicklaön 13:135 för en pontonanläggning om ca 500 m² med tillhörande konstverk på fastigheten Sicklaön 14:1, se bilagorna 1 och 2 till tjänsteskrivelsen. Dispens söks från juni 2022 och 3 år framåt.

Sökt anläggning utgörs av en landgång om ca 10 x 2 meter, en pontonbrygga om 45 x 6 meter, en anslutningsdel om ca 10 x 2 meter samt en pontonbrygga om 20 x 10 meter. Måtten och vinklarna på landgångarna är inte helt säkra. Pontonanläggningen skulle sträcka sig uppskattningsvis 80 – 90 meter ut från stranden.

Konstruktionen fästs med 4 kättingar med tillhörande stora, flera ton tunga bottenstenar på varje sida. Stenarna sänks från pråmar, kontrollerat.

Anläggningen utgör en del av ett konstverk som nu går under projektnamnet "Walking on Water". På den inre pontonen placeras en installation (tidigare benämnd "Väntans Fönster") som varit placerad nära Nacka stadshus. Denna kompletteras med en yttre del som bland annat är tänkt att vara som ett öppet kapell där vigslar ska kunna förrättas. Enligt ansökan är syftet att i samarbete med festivalen Wall Street Stockholm göra

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 mars 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

konstverket allmänt tillgängligt. Festivalen är en rörelse och en konstutställning i juni 2022 i det gemensamma stadsrummet. Genom skapandet av 222 konstverk med en mångfald av uttryck, bidrar festivalen till stockholmsregionens attraktivitet och uppstart efter pandemin. Avsikten med denna konstinstallation är att den ska vara allmänt tillgänglig i minst 3 år, vilket bedöms vara rimligt då kostnaderna för att utföra installationen är betydande. Konstverket avses även kompletteras med ett nytt verk i samspel med det tidigare.

Anläggningen är inte avsedd för båtförtöjning eller bad. Stegar behövs dock för livräddningssituationer. Sökanden föreslår att anläggningen kan förses med skyltar som anger att båtförtöjning och bad inte ska ske då det är ett konstverk.

Stranden är idag otillgänglig för badande och angöring av båtar eftersom den utgörs av en brant sluttande sprängstensslänt. Tillgängligheten och allmänhetens möjlighet att besöka och nyttja vattenområdet ökar därför i betydande omfattning genom konstverket och bryggan. Installationen blir även en del av en större helhet för att locka allmänheten till området. På fastigheten Sicklaön 13:135, och även på angränsande fastigheter, kommer flera andra konstverk även göras tillgängliga varför det allmänna intresset av denna satsning måste anses vara högt.

Det aktuella vattenområdet är förhållandevis djupt, 6 - 20 meter redan 6 meter från strandlinjen. Stranden utgörs av äldre fyllnadsmassor från 1960-talet, och längre ut lera/gyttja. Platsen är även exponerad för svall från förbipasserande båttrafik. Endast en liten del av bryggans landgång kommer att ha en skuggande effekt på botten i strandlinjen varför påverkan på växt- och djurliv av sökanden bedöms bli ytterst begränsad. Samma typ av strand sträcker sig långt till väster och öster om den plats där bryggans landgång läggs.

Ansökan inkom den 28 februari 2022. Fastigheternas läge framgår av bilaga 3 till tjänsteskrivelsen.

Fastigheten Sicklaön 14:1 är 1 491 870 m² stor varav vattenarealen 385 361 m². Berörd del ligger vid Nacka strand, vid Nackas norra kust. På platsen gäller strandskydd om 100 meter från strandlinjen i vattenområdet, och delar av intilliggande landområde omfattas också av strandskydd. Sicklaön 14:1 omfattas här i delen närmast stranden (ca 60 meter med sökt placering) av detaljplan Augustendal (dp 4) från 1988. Aktuellt vattenområde betecknas som W - öppet vattenområde. Bestämmelsen preciseras med: *Med W betecknat område skall utgöra vattenområde som icke får utfyllas eller överbyggas.*

Området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Nacka – Norra Boo – Vaxholm – Oxdjupet – Lindalssundet) och inom/intill ett område av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken (farleden Fjäderholmarna- Strömmen – Hammarby sluss).

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Enligt sökanden finns ett fundament för en tidigare uppförd brygga varifrån föreslagen anläggning kan utgå. Den tidigare bryggan torde vara den som medgavs tidsbegränsad strandskyddsdispens i två år av Områdesnämnden Sicklaön den 26 april 2005 (ärende 2005-205, § 60). Dispens medgavs för en brygga om 20 x 4 m² med tillhörande landgång på 8 meter för segelbåt/katamaran på fastigheten Sicklaön 14:1. Bryggan försågs med en låst grind. Sjöfartsverket hade ingen erinran mot bryggan på den angivna platsen. Bygglov beviljades också för åtgärden.

Den 30 juni 2021 (ärendenummer M-2021-776, § 64) avslog miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott en ansökan om strandskyddsdispens för en betongponton om 120 m² längs stranden på fastigheten Sicklaön 13:135 intill nu aktuell placering. Den huvudsakliga motiveringen var att bryggan skulle ta i anspråk ett vattenområde som idag är allemansrättsligt tillgängligt och att den inte tillgodosåg ett angeläget allmänt intresse. Särskilda skäl för dispens från strandskyddet bedömdes inte föreligga. Det enskilda intresset fick stå tillbaka för strandskyddets allmänna intresse. Åtgärden bedömdes inte heller vara förenlig med gällande detaljplan. Kommunens beslut överklagades till Länsstyrelsen som den 22 november 2021 (ärendebeteckning 505-52693-2021) avslog överklagandet. Länsstyrelsens beslut har överklagats och överlämnades den 30 december 2021 till Mark- och miljödomstolen.

Bedömningsgrunder

För att få strandskyddsdispens krävs att det finns särskilt skäl och att åtgärden inte strider mot strandskyddets syften. Strandskyddets syften är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtliv. Dispensen får inte omfatta den del av stranden som behövs för djur- och växtlivet eller för fri passage för allmänheten. Vid en prövning av strandskyddsdispens ska en avvägning göras mellan strandskyddsintresset, som är ett allmänt intresse, och den enskildes intresse av att ta området i anspråk.

En dispens får inte medges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Beslutet ska ange i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt (tomtplatsavgränsning) eller annars användas för det avsedda ändamålet.

Skäl till beslut

Åtgärden är dispenspliktig enligt 7 kap. 15 § miljöbalken.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 mars 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Särskilt skäl enligt miljöbalken

Särskilda skäl för strandskyddsdispens enligt 7 kap. 18 c § punkterna 3 och 5 miljöbalken bedöms finnas, dvs att det område dispensen avser:

-behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,

behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Tanken med konstverket är att det ska vara utfört på vattnet i en fri och exponerad miljö för att ge betraktare och de som besöker verket en attraktiv konstupplevelse. Platsen är vald med den utgångspunkten, där det finns såväl vatten som ett populärt promenadstråk och en välbesökt plats. Anläggningens storlek motiveras dels av att det behöver kunna inrymma det befintliga konstverk ("Väntans Fönster") som flyttas hit, och dels av att det ska ge utrymme för många besökare samtidigt. Konstverket kommer att vara allemansrättsligt tillgängligt och kan besökas och ses av många människor under upp till tre års tid. Tillgängligheten till vattenområdet med båt begränsas något av anläggningen men tillgängligheten ökar från land när promenadstråket kompletteras med installationen som kan beträdas.

Påverkan på strandskyddets syften

Förhållandena på platsen – fyllnadsmassor på botten i ett förhållandevis djupt bottenområde och på en exponerad plats - innebär att naturvärdena bedöms vara låga/försumbara, och att anläggningen inte innebär någon negativ påverkan på eventuella värden.

Besökare kan gå ut på pontonerna och installationen torde också öka attraktiviteten till det näraliggande landområdet, där det finns ett promenadstråk längs denna del av kusten. Mindre fritidsbåtar, kajaker och dylikt som passerar längs stranden kommer dock sannolikt att behöva ta en omväg runt anläggningen och därmed passera närmare farleden.

Idag är det inte möjligt, eller mycket svårt, att bada eller förtöja båtar längs aktuell strandsträcka på grund av att den är brant och består av en slänt med stenar. Möjligheterna bedöms inte förändras med anläggningen.

Sammantaget bedöms åtgärden som dispensen avser vara förenlig med strandskyddets syften.

Intresseavvägning

Strandskyddslagstiftningen innebär en stor restriktivitet i dispensgivning i och med att strandskyddet är ett allmänt intresse som väger tungt. En inskränkning i enskilds rätt får enligt 7 kap 25 § miljöbalken samtidigt inte gå längre än vad som krävs för att syftet med

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

strandskyddet tillgodoses. Det enskilda intresset i detta fall bedöms väga tyngre än det allmänna intresset för strandskyddet då åtgärden innebär att allmänheten kan erbjudas en ovanlig och attraktiv konstupplevelse.

Överensstämmelse med detaljplan

Med sökt placering omfattas ca 60 meter av anläggningen av aktuell detaljplan. Pontonen bedöms utgöra en liten avvikelse mot planen då den placeras där under en begränsad tid. Även tidigare har en tidsbegränsad strandskyddsdispens medgivits för en anläggning (brygga för segelbåt/katamaran) på denna plats.

Fri passage

Fri passage längs stranden på land enligt 7 kap 18 f § miljöbalken påverkas inte.

Dispens från strandskyddsbestämmelserna bör därför beviljas.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 10 mars 2022

Bilaga 1. Situationsplan

Bilaga 2. Illustrationer

Bilaga 3. Fastigheternas läge

Yrkande

Peter Zethraeus (M) yrkade, med instämmande av Johan Hiller (M) och Johan Krogh (C), bifall till enhetens förslag till beslut.

Beslutsgång

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade i enlighet med Peter Zethraeus yrkande att bifall enhetens förslag till beslut.

Detta beslut kan överklagas av den som berörs av beslutet om beslutet går denne emot. Överklagandet ska vara ställt till Länsstyrelsen i Stockholms län men skickas till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden Nacka kommun 131 81 NACKA. Överklagandet ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då den som vill överklaga fick del av beslutet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.